

LEGE
privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor

nr. 91-XVI din 05.04.2007

Monitorul Oficial nr.70-73/316 din 25.05.2007

* * *

Abrogat: 04.05.2018

[Legea R.Moldova nr.29 din 05.04.2018](#)

C U P R I N S

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

[Articolul 1.](#) Noțiunea de terenuri proprietate publică

[Articolul 2.](#) Regimul juridic al terenurilor din domeniul public

[Articolul 3.](#) Delimitarea terenurilor proprietate publică

Capitolul II

TERENURILE PROPRIETATE PUBLICĂ A STATULUI

[Articolul 4.](#) Terenurile din domeniul public și cel privat al statului

Capitolul III

TERENURILE PROPRIETATE PUBLICĂ A UNITĂȚILOR

ADMINISTRATIV-TERITORIALE

[Articolul 5.](#) Terenurile din domeniul public și cel privat al unităților administrativ-teritoriale

Capitolul IV

TRANSMITEREA DREPTULUI DE PROPRIETATE ASUPRA TERENURILOR

[Articolul 6.](#) Transmiterea dreptului de proprietate asupra terenurilor

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

[Articolul 7.](#)

[Articolul 8.](#)

[Articolul 9.](#)

[Articolul 10.](#)

[Articolul 11.](#) *Exclus*

Prezenta lege reglementează delimitarea terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiunea de terenuri proprietate publică

(1) De proprietate publică sînt terenurile cu drept de proprietate al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra cărora ține de competența Guvernului sau a autorităților administrației publice locale.

(2) Proprietatea publică asupra terenurilor poate fi:

a) de interes național, regim de drept în care proprietatea aparține statului (proprietate publică a statului);

b) de interes local, regim de drept în care proprietatea aparține satului (comunei), orașului (municipiului), raionului, unității teritoriale autonome Găgăuzia (proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale).

(3) Din domeniul public al statului, al raionului, al unității teritoriale autonome Găgăuzia, al orașului (municipiului), al satului (comunei), după cum sînt de interes național sau local, fac parte terenurile determinate de lege, precum și terenurile care, prin natura lor, sînt de uz sau de interes public.

(4) Terenurile care sînt în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale și care nu fac parte din domeniului public aparțin domeniului privat al statului sau domeniului privat al unității administrativ-teritoriale.

Articolul 2. Regimul juridic al terenurilor din domeniul public

(1) Terenurile din domeniul public sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, după cum urmează:

a) nu pot fi înstrăinate, ci pot fi date numai în administrare, în concesiune, în arendă sau în locațiune în condițiile legii;

b) nu pot fi supuse executării silite; asupra lor nu se pot constitui garanții reale;

c) nu pot fi dobîndite de terți prin uzucapiune.

(2) Actele juridice încheiate cu încălcarea alin.(1) sînt lovite de nulitate absolută.

(3) Terenurile din domeniul public pot fi trecute în domeniul privat doar în condițiile legii.

(4) Dreptul de proprietate asupra terenurilor din domeniul privat al statului sau al unității administrativ-teritoriale este supus regimului de drept comun dacă legea nu prevede altfel.

(5) Terenurile din domeniul public pot fi date, după caz, în administrare ministerelor, altor autorități ale administrației publice centrale, autorităților administrației publice locale, instituțiilor publice, întreprinderilor de stat sau municipale. Darea în administrare se efectuează, după caz, prin hotărîre de Guvern, prin decizie a consiliului raional, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, a consiliului orășenesc (municipal), sătesc (comunal).

(6) Concesionarea, arendarea și locațiunea terenurilor din domeniul public se fac, după caz, prin hotărîre de Guvern, decizie a consiliului autorității administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea.

(7) Concesionarea, arendarea și locațiunea terenurilor se fac prin licitație publică. Pot fi încheiate contracte directe doar cu proprietarii construcțiilor amplasate legal pe teren pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi. Contractul de locațiune va cuprinde în mod obligatoriu clauze care să asigure exploatarea terenului în locațiune potrivit specificului acestuia.

(8) Statul sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială poate atribui terenuri în folosință persoanelor juridice cu scop nelucrative care desfășoară activitate de binefacere sau de utilitate publică, în conformitate cu legislația.

Articolul 3. Delimitarea terenurilor proprietate publică

(1) Delimitarea terenurilor proprietate publică în terenuri proprietate publică a statului și terenuri

proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a terenurilor ce țin de domeniul public sau cel privat, are drept scop:

a) protecția și folosirea eficientă a terenurilor proprietate publică a statului în interesul deținătorilor de terenuri și al Republicii Moldova;

b) protecția și folosirea eficientă a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în interesul deținătorilor de terenuri și al unităților administrativ-teritoriale.

(2) Delimitarea terenurilor proprietate publică se efectuează prin acțiuni de identificare și formare a terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în modul stabilit de legislație.

(3) În cazul în care terenurile proprietate publică a statului se mărginesc cu terenuri proprietate publică dobândite de unitatea administrativ-teritorială, reprezentanții statului și reprezentanții unității administrativ-teritoriale coordonează hotarele acestor terenuri. Dacă reprezentanții părților nu convin asupra hotarelor, litigiul se examinează în instanță de judecată.

(3¹) În cazul în care terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi se mărginesc cu terenurile proprietate publică dobândite de unitatea administrativ-teritorială de nivelul al doilea, reprezentanții acestor unități administrativ-teritoriale coordonează hotarele terenurilor. Dacă reprezentanții părților nu convin asupra hotarelor, litigiul se examinează în instanță de judecată.

(4) Executarea lucrărilor de delimitare a terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a terenurilor care aparțin domeniului public sau celui privat, de identificare a lor, precum și a lucrărilor de elaborare a planului geometric, este asigurată de Agenția Relații Funciare și Cadastru, în comun cu autoritățile administrației publice centrale competente și autoritățile administrației publice locale, prin intermediul întreprinderilor de stat al căror fondator este Agenția Relații Funciare și Cadastru.

(4¹) Lucrările de delimitare a terenurilor proprietate publică includ următoarele etape:

a) întocmirea de către ministere, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale a listei bunurilor imobile proprietate publică pe care le dețin în proprietate, în gestiune și prezentarea acesteia către Agenția Relații Funciare și Cadastru pentru sistematizare și crearea bazei de date;

b) identificarea și formarea bunurilor imobile proprietate publică incluse în listă, întocmirea procesului-verbal al ședinței comisiei de lucru privind delimitarea bunurilor imobile proprietate publică, elaborarea proiectelor planurilor geometrice și coordonarea acestora cu persoanele și autoritățile interesate. Proiectele planurilor geometrice se elaborează în baza materialelor cartografice existente, în hotarele generale.

(5) Cheltuielile de executare a lucrărilor de identificare și de formare a terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se suportă de la bugetul de stat.

(6) Înregistrarea terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se efectuează în conformitate cu legislația.

[Art.3 modificat prin [Legea nr.296 din 21.12.2012](#), în vigoare 01.02.2013]

Capitolul II

TERENURILE PROPRIETATE PUBLICĂ A STATULUI

Articolul 4. Terenurile din domeniul public și cel privat al statului

(1) De domeniul public al statului țin:

a) terenurile institutelor și stațiunilor de cercetări științifice, ale unităților de învățământ agricol și silvic, destinate cercetărilor, producerii de semințe și de material săditor din categoriile biologice, precum și obținerii animalelor de rasă;

b) terenurile fondului silvic proprietate publică a statului; terenurile fondului apelor proprietate publică a statului, inclusiv terenurile obiectivelor acvatice de suprafață situate pe teritoriul a două sau mai multor raioane, ori situate pe teritoriul unui singur raion și destinate protecției sistemului energetic, necesităților domeniului transporturilor și ale altor servicii de stat; terenurile obiectivelor acvatice de

frontieră; terenurile declarate arii naturale protejate de stat; terenurile stațiunilor balneare de importanță națională; terenurile zonelor de protecție a apelor și zonelor sanitare, conform datelor din cadastrul respectiv;

c) terenurile aferente clădirilor în care își desfășoară activitatea ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale, instituțiile subordonate lor;

d) terenurile ocupate de drumurile naționale, inclusiv de plantațiile rutiere, de poduri, viaducte, pasaje denivelate, tuneluri, de construcțiile de apărare și consolidare, de locurile pentru parcare și staționare și de alte dotări pentru siguranța circulației rutiere, de căile ferate și de zonele lor de protecție, terenurile ocupate de conductele naționale și internaționale de transport al gazelor, de terenurile pe care sînt amplasați pilonii liniilor de transport electric de tensiune înaltă (de la 35 kV și mai mare), de alte rețele de transport proprietate publică a statului;

e) terenurile destinate ocrotirii naturii, inclusiv ariile naturale protejate de stat, cele destinate ocrotirii sănătății, activităților recreative, activităților sportive (stadioane, terenuri de sport) și terenurile de valoare istorico-culturală (rezervațiile istorico-culturale, parcurile memoriale, monumentele arheologice și arhitecturale etc.) care sînt de interes public național;

f) terenurile destinate necesităților de apărare, necesităților organelor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

(2) De domeniul privat al statului sînt terenurile aferente întreprinderilor de stat, alte terenuri care aparțin statului conform cadastrului funciar sau terenurile dobîndite de stat, dacă nu fac parte din domeniul public.

[Art.4 modificat prin [Legea nr.312 din 23.12.2016](#), în vigoare 13.01.2017]

[Art.4 modificat prin [Legea nr.304 din 26.12.2012](#), în vigoare 05.03.2013]

[Art.4 modificat prin [Legea nr.296 din 21.12.2012](#), în vigoare 01.02.2013]

Capitolul III

TERENURILE PROPRIETATE PUBLICĂ A UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Articolul 5. Terenurile din domeniul public și cel privat al unităților administrativ-teritoriale

(1) De domeniul public al satului (comunei), orașului (municipiului) sînt:

a) terenurile aferente clădirilor în care își desfășoară activitatea primăria, instituțiile publice de interes local, cum ar fi: teatrele, bibliotecile, muzeele, spitalele, policlinicile, instituțiile de educație și de învățămînt etc.;

b) terenurile împădurite, cu excepția celor prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b), fișiiile forestiere, terenurile destinate reținerii apei, terenurile zonelor de protecție a apelor și zonelor sanitare, terenurile destinate măsurilor antierozionale, coridoarelor ecologice și altor scopuri de protecție a mediului;

c) terenurile aferente obiectivelor de menire social-culturală proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, terenurile ocupate de piețe, străzi, pasaje, terenurile de sport și stadioanele de interes local, precum și terenurile de joacă pentru copii delimitate și înregistrate conform legislației în vigoare, terenurile folosite pentru căile de comunicații, terenurile ocupate de parcuri, grădini publice, scuaruri, terenurile folosite pentru cimitire și pentru alte necesități ale gospodăriei comunale locale;

d) terenurile destinate transportului rutier, feroviar, naval, aerian, transportului prin conducte, liniilor de telecomunicații, liniilor de transport de energie electrică, exploatărilor miniere și altor necesități industriale ale autorităților administrației publice locale, cu excepția celor prevăzute la art.4 alin.(1) lit.d);

e) terenurile zonelor verzi;

f) terenurile ocupate de obiective acvatice artificiale, cu excepția celor prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b), precum și a celor aflate în proprietate privată.

(2) De domeniul public al raionului, unității teritoriale autonome Găgăuzia sînt:

a) terenurile aferente clădirilor în care își desfășoară activitatea consiliul raional și aparatul lui, administrația unității teritoriale autonome Găgăuzia, instituțiile publice de interes raional, instituțiile publice ale Găgăuziei, cum ar fi biblioteci, muzee, spitale etc., de asemenea terenurile de sport, stadioanele de interes raional și terenurile de joacă pentru copii delimitate și înregistrate conform

legislației în vigoare;

- b) drumurile de interes raional;
- c) alte terenuri de interes raional.

(3) De domeniul privat al satului (comunei), orașului (municipiului) țin:

a) terenurile neprivatizate aferente obiectivelor privatizate sau private, inclusiv cele aferente construcțiilor nefinalizate, precum și terenurile aferente obiectivelor din fondul de imobile nelocuibile date în locațiune (arendă) dacă nu fac parte din domeniul public;

b) terenurile neprivatizate aferente clădirilor și altor construcții date în proprietate privată în contul cotelor valorice, conform legislației cu privire la privatizare;

c) terenurile aferente întreprinderilor municipale dacă nu fac parte din domeniul public;

d) loturile neprivatizate ale întovărășirilor pomicole;

e) terenurile fondului de rezervă dacă nu fac parte din domeniul public;

f) alte terenuri dobândite de unitatea administrativ-teritorială dacă nu sînt destinate uzului public.

(4) Atribuirea terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în gestiunea economică a întreprinderilor municipale, înstrăinarea, concesiunea, arendarea sau locațiunea terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se efectuează în condițiile legii.

[Art.5 modificat prin [Legea nr.312 din 23.12.2016](#), în vigoare 13.01.2017]

Capitolul IV

TRANSMITEREA DREPTULUI DE PROPRIETATE ASUPRA TERENURILOR

Articolul 6. Transmiterea dreptului de proprietate asupra terenurilor

(1) Terenurile din proprietatea publică a statului pot fi transmise în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale prin hotărîre de Guvern, cu acordul autorităților administrației publice locale.

(2) Trecerea terenurilor din proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale în proprietatea statului se face, la propunerea Guvernului, prin decizie, după caz, a consiliului raional, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, a consiliului orășenesc (municipal), sătesc (comunal).

(3) Trecerea terenurilor din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale în domeniul lor public se face prin hotărîre de Guvern sau, după caz, prin decizie a consiliului raional, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, a consiliului orășenesc (municipal), sătesc (comunal).

(4) Trecerea terenurilor din domeniul public în domeniul privat se face prin hotărîre de Guvern sau, după caz, prin decizie a consiliului raional, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, a consiliului orășenesc (municipal), sătesc (comunal) dacă [Constituția](#) sau legea organică nu dispune altfel. Terenurile de uz public pot fi trecute în domeniul privat doar dacă nu mai sînt destinate uzului public.

(5) Hotărîrea/decizia de trecere a terenului dintr-un domeniu în altul poate fi atacată în contencios administrativ.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 7.

În procesul delimitării terenurilor proprietate publică, Guvernul:

- a) ia măsuri pentru punerea în aplicare a prezentei legi;
- b) coordonează lucrările de delimitare a terenurilor proprietate publică conform unui program aprobat de el;
- c) formează comisii de lucru pentru delimitarea terenurilor proprietate publică;
- d) aprobă lista terenurilor proprietate publică a statului.

Articolul 8.

La delimitarea terenurilor proprietate publică:

a) ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale întocmesc, în modul stabilit, lista terenurilor proprietate publică a statului aflate în gestiunea lor și o prezintă Guvernului spre aprobare;

b) autoritățile administrației publice locale întocmesc, în modul stabilit, lista terenurilor proprietate publică pe care le-au dobândit și o aprobă;

c) Agenția Relații Funciare și Cadastru organizează lucrările de delimitare a terenurilor proprietate publică.

Articolul 9.

(1) Agenția Relații Funciare și Cadastru, în comun cu reprezentanții ministerelor, altor autorități ale administrației publice centrale, ai autorităților administrației publice locale, identifică și reprezintă pe planuri hotarele terenurilor proprietate publică a statului și ale terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, întocmind setul de documente referitoare la delimitarea terenurilor proprietate publică.

(2) Identificarea terenului proprietate publică se face în baza unuia dintre următoarele documente, după caz:

a) planului cadastral existent;

b) informației din registrul bunurilor imobile;

c) informației din cadastrul funciar general, care se întocmește anual;

d) actului de atribuire în folosință a terenului sau de trecere a lui în proprietatea unității administrativ-teritoriale, perfectate de autoritatea administrației publice;

e) titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

(3) În urma identificării terenurilor proprietate publică, se întocmește un proiect de formare a acestor terenuri și lista (registru) lor.

(3¹) În cazul în care pe terenurile proprietate publică a statului identificate (care sînt utilizate conform destinației: drumuri, păduri, ape etc.) se extind virtual terenurile aflate în proprietate privată sau terenurile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, această extindere fiind condiționată de erori comise la elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului în contextul privatizării masive a pămîntului, terenurile proprietate publică a statului vor fi formate indiferent de suprapunere, iar erorile vor fi corectate în cadrul Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile.

(4) Setul de materiale referitoare la delimitarea terenurilor proprietate publică conține:

a) procesul-verbal al comisiei de lucru privind delimitarea terenurilor proprietate publică;

b) decizia consiliului sătesc (comunal), orășenesc (municipal), raional, a Comitetului executiv al Găgăuziei privind aprobarea listei (registru) terenurilor proprietate publică a unității administrativ-teritoriale respective;

c) avizul ministerelor, altor autorități ale administrației publice centrale (pentru terenurile proprietate publică a statului);

d) proiectul de formare a terenurilor proprietate publică;

e) actul de stabilire a hotarelor în natură, în cazul îndeplinirii lucrărilor la comanda gestionarului terenului.

(5) Guvernul, autoritățile administrației publice locale vor aproba listele terenurilor din domeniul public și ale celor din domeniul privat.

(6) Proiectul de formare a terenurilor proprietate publică se transpune pe teren, la comanda gestionarului terenului, prin stabilirea hotarelor în natură și semnarea actului de stabilire a hotarelor. După stabilirea hotarelor, se elaborează planul geometric al terenurilor proprietate publică. Suprafața terenurilor se va concretiza în conformitate cu planul geometric.

(7) Delimitarea terenurilor proprietate publică se finalizează cu înregistrarea lor în registrul bunurilor imobile.

[Art.9 modificat prin [Legea nr.296 din 21.12.2012](#), în vigoare 01.02.2013]

Articolul 10.

Ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale, autoritățile administrației publice

locale, după caz, sînt obligate să asigure consemnarea, în registrul bunurilor imobile, a modificărilor din regimul juridic (concesionarea, locațiunea, arendarea) al bunurilor din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

Articolul 11.

[Art. 11 exclus prin [Legea nr.296 din 21.12.2012](#), în vigoare 01.02.2013]

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 5 aprilie 2007.

Nr.91-XVI.